

παραμύθι

παραμύθι, το, ουσ. [<αρχ. παραμύθιον (= παρηγοριά, παράινεση)], το παραμύθι. **1.** το ψέμα, η ψευτιά: «μας αράδιασε ένα σωρό παραμύθια». (Λαϊκό τραγούδι: *αυτά που λες εγώ τ' ακούω βερεσέ· τα παραμύθια σου τ' ανθίστηκα πια τώρα και το κατάλαβα πως ήμουνα για σε ο πασατέμπος σου για να περνά η ώρα*). **2.** η δικαιολογία: «για να δούμε τώρα τι παραμύθι θα σοφιστείς, που άργησες πάλι στη δουλειά σου». **3.** χαρακτηρισμός μικροεργαλείου ή μικροαντικειμένου που δεν αναφέρουμε το όνομά του, είτε επειδή δεν το γνωρίζουμε είτε επειδή δε θέλουμε να το πούμε είτε μόνο και μόνο για να κάνουμε εντύπωση: «για δώσε μου αυτό το παραμύθι να ξεκαρφώσω το καρφί». Συνών. *καβουρντιστήρι (6) / καλαμπούρι (2) / καυλιτζέκι / κολπέτο (2) / μαντζαφλάρι (1) / μαραφέτι (1) / μαρκούτσι (4) / μασπάτι (2) / νταραβέρι (6) / παπαράκι / σκατουλάκι (4)*. **4.** χαρακτηρισμός πολύ εύκολης εργασίας ή καθήκοντος που μας έχουν αναθέσει και που πραγματοποιείται χωρίς πολλή δυσκολία: «σιγά το δύσκολο πράγμα, αυτό είναι παραμύθι μπροστά σ' αυτά που έχω κάνει μέχρι τώρα». (Ακολουθούν 27 φρ.)·

- *άσ' το παραμύθι ή άσ' τα παραμύθια*, μην επιχειρείς να με πείσεις ή να με ξεγελάσεις με ψευτιές: «ξέρω πολύ καλά πώς έγιναν τα πράγματα, γι' αυτό άσ' το παραμύθι»·

- *βγήκε παραμύθι*, βγήκε ψέμα: «της υποσχόταν συνέχεια πως θα την παντρευτεί, αλλά οι υποσχέσεις του βγήκαν παραμύθια». (Λαϊκό τραγούδι: *σ' αγάπησα, σε πίστεψα, δε μου 'πες την αλήθεια, μαζί κι αν χτίσαμε όνειρα, εβγήκαν παραμύθια*)·

- *δε σηκώνω παραμύθι ή δε σηκώνω παραμύθια*, δε δέχομαι να μου λένε ψέματα: «πρόσεξε καλά τι θα μου πεις, γιατί δε σηκώνω παραμύθια». (Λαϊκό τραγούδι: *και δε σηκώνω παραμύθια να μου λες, αυτά που έλεγες, βρε μάγκα, σε πολλές*)·

- *δεν αφήνεις το παραμύθι!* ειρωνική προτροπή σε κάποιον να πάψει να μας λέει ψέματα με σκοπό να μας ξεγελάσει ή να μας παραπλανήσει για προσωπικό του όφελος: «δεν αφήνεις το παραμύθι, που, αν σου δώσω σήμερα χίλια ευρώ, θα μου δώσεις σε μια βδομάδα πέντε χιλιάδες!»·

- *δεν τρώω παραμύθι ή δεν τρώμε παραμύθια*, δεν πιστεύω εύκολα αυτά που μου λέει κάποιος, δεν ξεγελιέμαι: «ήθελε να με ξεγελάσει, αλλά δεν ήξερε πως εγώ δεν τρώω παραμύθι». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Για συνών. βλ. φρ. *δεν τρώω κουτόχορτο ή δεν τρώμε κουτόχορτο*, λ. *κουτόχορτο*·

- *είναι παραμύθι η δουλειά ή η δουλειά είναι παραμύθι*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *ζω ένα παραμύθι ή ζω σαν σε παραμύθι*, περνώ τόσο ευχάριστα, τόσο ιδανικά, τόσο τέλεια, που μου φαίνεται απίστευτο: «απ' τη μέρα που παντρεύτηκα αυτή τη γυναίκα, ζω σαν σε παραμύθι»·

- *κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη, δώσ' της κλότσο να γυρίσει, παραμύθι ν' αρχινίσει*, στερεότυπη έκφραση με την οποία αρχίζει κανείς να διηγείται ένα παραμύθι·

- *λέει παραμύθια*, λέει ψέματα: «μην τον πιστεύεις, γιατί συνέχεια λέει παραμύθια». (Λαϊκό τραγούδι: *η δική σου η γλωσσίσσα παραμύθια μου 'λεγε, από δω και μπρος, κουκλίτσα, κούνια που σε κούναγε*)·

- *μη μασάς παραμύθι*, συμβουλευτική έκφραση σε άτομο να μην πιστεύει με ευκολία αυτά που του λένε ή να μην επαναπαύεται στην καλή συμπεριφορά κάποιου, γιατί μπορεί να είναι και επιφανειακή και να έχει σκοπό να του βλάψει: «στη ζωή πρέπει να είσαι πονηρός και να μη μασάς παραμύθι, αν δε θέλεις να πέφτεις σε δύσκολες καταστάσεις». (Λαϊκό τραγούδι: *μη μασάς παραμύθι, άλλο είναι κι άλλο δείχνει*)·

- *μην τρως παραμύθι*, βλ. φρ. *μη μασάς παραμύθι*·

- *μου φαίνεται σαν παραμύθι*, είναι τόσο ευχάριστη, τόσο ιδανική, τόσο τέλεια η κατάσταση που ζω, που δεν μπορώ να το πιστέψω, που μου φαίνεται απίστευτο: «μου φαίνεται σαν παραμύθι, κάθε φορά που σκέφτομαι πόσο τυχερός υπήρξα μ' αυτή τη γυναίκα || μου φαίνεται σαν παραμύθι που κέρδισα τόσα πολλά λεφτά στο

τζόκερ». (Λαϊκό τραγούδι: *ακόμη δεν πιστεύω πως είναι αλήθεια, μου φαίνονται όλα απόψε σαν παραμύθια. Το χάραμα που θα 'ρθει πώς το φοβάμαι, γιατί θα φύγεις πάλι και μόνος θα 'μαι*).

- ξηγιέμαι παραμύθι, βλ. συνηθέστ. *πουλώ παραμύθι*.

- *παραμύθια για μικρά παιδιά*, διηγήσεις, λόγια ή υποσχέσεις, που δεν τις πιστεύει κανένας, που δεν ξεγελούν κανέναν: «αυτά που μου λες είναι παραμύθια για μικρά παιδιά και θες να σε πιστέψω;»

- *παραμύθια της Χαλιμάς*, ασύστολα ψέματα, φαντασιοπληξίες: «άσε, ρε παιδάκι μου, τα παραμύθια της Χαλιμάς και πες μου, τουλάχιστο, μια φορά την αλήθεια!». (Τραγούδι: *με τελειώνεις και με πετάς, μου λες παραμύθια της Χαλιμάς*).

- *περιμένει τη βασιλοπούλα του παραμυθιού*, ειρωνική έκφραση για άντρα που περιμένει να γνωρίσει την ιδανική γυναίκα και από άποψη ομορφιάς και από άποψη ήθους, αλλά και πλούτου για να παντρευτεί: «δεν αποφασίζει ακόμη να παντρευτεί, γιατί περιμένει τη βασιλοπούλα του παραμυθιού». Πολλές φορές, προτάσσεται της φρ. και άλλοτε ακολουθεί μετά το ρ. της το *βλέπεις*.

- *περιμένει την πριγκίπισσα του παραμυθιού*, βλ. φρ. *περιμένει τη βασιλοπούλα του παραμυθιού*.

- *περιμένει την πριγκιποπούλα του παραμυθιού*, βλ. συνηθέστ. *περιμένει τη βασιλοπούλα του παραμυθιού*.

- *περιμένει το βασιλόπουλο του παραμυθιού*, ειρωνική έκφραση για γυναίκα που περιμένει να γνωρίσει τον ιδανικό άντρα και από άποψη ομορφιάς και από άποψη ήθους, αλλά και πλούτου για να παντρευτεί: «με τα μυαλά που έχει θα μείνει στο ράφι, γιατί περιμένει το βασιλόπουλο του παραμυθιού». Πρβλ.: *δε μετανιώνω που σ' αγαπώ πάρα πολύ και ένα χρυσό σου έχω θρόνο μες στα στήθια, είσαι για μένα η ελπίδα μου η χρυσή, το βασιλόπουλο που λεν στα παραμύθια* (Λαϊκό τραγούδι). Πολλές φορές, προτάσσεται της φρ. και άλλοτε ακολουθεί μετά το ρ. της το *βλέπεις*.

- *περιμένει το πριγκιπόπουλο του παραμυθιού*, βλ. συνηθέστ. *περιμένει το βασιλόπουλο του παραμυθιού*.

- *περιμένει τον πρίγκιπα του παραμυθιού*, βλ. φρ. *περιμένει το βασιλόπουλο του παραμυθιού*.

- *πέφτει παραμύθι*, συνήθως λέγονται ψέματα: «στην παρέα του τάδε πέφτει παραμύθι»

- *πουλώ παραμύθι*, **α.** λέω ψέματα: «σε μένα δε θα πουλάς παραμύθι, αν θέλεις να σε βοηθήσω». (Λαϊκό τραγούδι: *χόρεψε, αγαπούλα μου, παραμύθι πούλα μου*). **β.** εξαπατώ: «του πούλησε παραμύθι πως ήταν χρηματιστής και του 'φαγε τα λεφτά». **γ.** δικαιολογούμαι: «όσο παραμύθι και να μου πουλήσεις, αυτό που ξέρω είναι ότι είσαι συστηματικός κοπανατζής»

- *το τραγούδι με τον τρύγο, το Δεκέμβρη παραμύθι*, κάθε πράγμα πρέπει να γίνεται στον καιρό του, στην ώρα του, στην κατάλληλη στιγμή: «άσε, φίλε μου, στην ηλικία μου δεν είμαι για ξενύχτια, γιατί το τραγούδι με τον τρύγο, το Δεκέμβρη παραμύθι». Συνών. *κάθε πράγμα στη σειρά του / κάθε πράγμα στην ώρα του / κάθε πράγμα στον καιρό του κι αβγά κόκκινα το Πάσχα / κάθε πράγμα στο καιρό του κι ο κολιός τον Αύγουστο / καιρός φέρνει τα λάχανα καιρός τα παραπούλια / κότα πίτα το Γενάρη, κόκορας του Αλωνάρη / τώρα στα γεράματα μάθε γέρο γράμματα*

- *το 'φαγε το παραμύθι*, ξεγελάστηκε, εξαπατήθηκε: «του ζητούσε κάτι λεφτά για να βάλει το γιο του στο δημόσιο και το 'φαγε το παραμύθι, γιατί ο άλλος του πήρε τα λεφτά κι εξαφανίστηκε»

- *το 'χαψε το παραμύθι*, βλ. φρ. *το 'φαγε το παραμύθι*.

- *τρώει παραμύθι ή τρώει το παραμύθι*, πιστεύει με ευκολία αυτά που του λέει κάποιος, ξεγελιέται, εξαπατάται, παραμυθιάζεται: «μπορείς, αν θέλεις, να του φας πολλά λεφτά, γιατί τρώει παραμύθι με το παραμικρό». Για συνών. βλ. φρ. *τρώει κουτόχορτο*, λ. [κουτόχορτο](#).